

Bemærkninger til forslaget

Der er i de seneste år kommet mange rapporter og undersøgelser, som klart illustrerer nødvendigheden af at opretholde det nuværende GMO-moratorium, selv om stærke kræfter i EU-Kommissionen og blandt GMO-producenterne arbejder hårdt på at få det ophævet.

Moratoriet blev indført i 1999, da Ministerrådet efter ønske fra 5 lande, deriblandt Danmark, valgte at indføre et stop for godkendelse af nye gensplejsede organismer til udsætning i naturen. Moratoriet er gældende, indtil alle medlemslande i deres nationale lovgivning har gennemført det såkaldte udsætningsdirektiv imod miljøforurening af gensplejsede afgrøder. Det betyder, at der i dag foreligger 14 godkendte ansøgninger om dyrkning og salg af gensplejsede planter, mens 12 ansøgninger er indleveret og venter på at blive behandlet. Der har været og er stærkt pres på både EU-Kommissionen og de nationale regeringer for at droppe moratoriet og for senest til efteråret at vedtage de regler, som EU-Kommissionen og EU-Parlamentet har fremlagt i løbet af sommeren 2002.

Blandt de seneste undersøgelser er rapporten »Seeds of Doubt: North American Farmers experiences of GM Crops« fra den britiske »Soil Association« (Udvalget for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri, alm. del – bilag 967), som har gennemgået en lang række forskningsresultater og talt med landmænd og deres organisationer i Canada og USA. Rapporten handler om erfaringerne efter seks års forsøg med gensplejset majs, soja og raps samt om almindelige praktiske erfaringer med forretningsmæssig dyrkning af GMO-marker ved siden af marker med konventionelle og økologiske afgrøder.

Ritzaus Bureau skriver i en omtale af rapporten den 17. september 2002: »I den canadiske provins Saskatchewan har økologerne næsten fuldstændig måttet opgive at dyrke raps til olie, fordi det har vist sig umuligt at holde såsæden fri for gensplejsede organismer. Forureningen sker blandt andet ved krydsbestøvning. Pollen kan for flere afgrøders vedkommende, bl.a. raps, spredes over meget lange afstande med vinden eller med bestøvende insekter«.

Dette og andre lignende tilfælde har ifølge Ritzaus Bureau fået »de store nationale landbrugsorganisationer i USA og Canada til at forlange et moratorium, så der ikke åbnes for dyrkning af gensplejset hvede, før en række af problemerne er løst. De forlanger bl.a. lovgivning om mærkning og erstatningsansvar«.

Der er over de seneste par år kommet flere rapporter om det vanskelige – hvis ikke umulige – i at sikre, at GMO ikke spreder gener og frø til økologisk dyrkede marker, eller konventionelt dyrkede marker og vilde planter. Dagbladet Information kunne den 16. august 2002 citere fra det nyeste nummer af New Scientist, som omtalte et forsøg i USA om en genmodificeret solsikke, der har videregivet gener til den vilde solsikke, hvorefter denne blev meget større og kraftigere. Ifølge referatet siger Allison Snow, som stod for forsøget, at hun er chokeret over resultatet: ».... gener kan være meget værdifulde for ukrudt og blive ved med at eksistere for evigt, når de først én gang er derude. Der er efterhånden ret mange beviser for krydsbestøvning og risikoen for at udvikle superukrudt.... I Canada for eksempel bliver landmænd nødt til at bruge penge på meget stærke kemikalier for at slå GM-modificeret ukrudt i marker med olierapsfrø ihjel«. Et andet forsøg fra Lille i Nordfrankrig beretter om samme proces. I dette tilfælde handlede det om en GMO-dyrket sukkerroe, der spredte sig til en vild sukkerroesort. I Danmark er det dokumenteret, at raps vil krydse med den vilde plante agerkål. Det kan give alvorlige problemer, hvis den almindelige ukrudtsplante agerkål erhverver herbicidresistente egenskaber ved krydsning med f.eks. Round Up-resistente GMO-raps.

Sådanne resultater burde efter forslagsstillernes opfattelse mane til den allerstørste forsigtighed og til, at man anvender »forsigtighedsprincippet« konsekvent. Det vil sige, at der ikke kan være tale om at ophæve GMO-moratoriet.

Der er ingen, som til dato har kunnet fremlægge sikre måder til at forhindre GMO-dyrkede afgrøders frø og pollen i at spredes til økologiske marker eller til konventionelt dyrkede marker og vilde planter.